

24. 4. – Sredstva za delovanje države

UČENCI, KI ŠE NISTE PREJELI OCENE IN NE ODDAJATE REDNO, OGLASITE SE MI.

Prejšnji teden smo se pogovarjali o plačilni listi zaposlenih in omenili smo tudi prispevke. Država del denarja za skupne potrebe državljanov dobi tudi iz prispevkov delavcev.

Da boste te pojme bolje razumeli, bomo najprej razjasnili, kaj je **družinski proračun**. Če je le možno, se posvetuj s starši, ker je zelo pomembno, da si poučen o teh zadevah. MENI O TEM NIČESAR NE PIŠI.

Navedi vrste dohodkov in vrste stroškov v tvoji družini, npr: plača, otroški dodatek, študentsko delo; položnice za stanovanje, ogrevanje, električno, odvoz odpadkov, hrana, oblačila, bencin, sredstva za dopust, stroški zavarovanja (nepremičnina, avtomobil), telefonija, televizija, splet, nepredvidljivi izdatki (če se pokvari gospodinjski aparat) ...

Sami luštni filmčki:

<https://www.youtube.com/watch?v=T8nXZhxHPas>

https://www.youtube.com/watch?v=WBwG_bb4qs4

<https://www.youtube.com/watch?v=8hCWwccTo7c>

JAVNE FINANCE

PRORAČUN

Preberi zeleno besedilo na str. 56 . V naslovu si obkroži besedo **pridobi** in podčrtaj pomembno. Poglej fotografijo računa in poišči še doma kakšen račun. Obkroži davčno stopnjo – lahko prilepiš v zvezek.

Iz alinej v drugem odstavku besedila oblikuj miselni vzorec za nal. 1. Katere bodo ključne besede? (odebeljeno)

davki (posamezniki, podjetja), **prispevki** (delojemalci in delodajalci), **trošarina** (gorivo, tobak, alkohol ...), **dividende**, **obvezni prispevki**, **carine**, **donacije**

Preberi besedilo v zelenem na str. 57 in obkroži besedo **porabi** v naslovu, podčrtaj pomembno.

Oglej si shemo in bodi pozoren na deleže, zneske v milijonih evrov.

Država torej nameni sredstva za:

- šolstvo,
- zdravstvo,
- socialno varstvo,
- kulturo,
- policijo,
- šport,
- obrambo.

Reši nalogo 2.b) – Za kateri področje bi lahko država namenila več denarja? Točno kam? Npr. za kmetijstvo za pridelavo bolj ekoloških živil.

Zelo simpatične naloge o davkih na: https://europa.eu/taxedu/home_sl

Rešite še ponavljanje na str. 64, 65

Rešitve

Sredstva za delovanje države

2.

a) Za plačila obresti, plačila v EU, socialna varnost, izobraževanje, znanost, kultura, šport, varnost v državi.

b) Individualni odgovor.

UTRJUJEMO ZNANJE

Križanka: rešitve vodoravno

1. Obresti 2. Firma 3. Lastnina 4. Pravica do dela 5. Delo 6. Ekonomija 7. Intelektualna lastnina 8.

Kapitalizem 9. Delnica 10. Sp 11. Razlastitev 12. Ustava 13. Stavka 14. Socialne pravice

GESLO 1: BITCOIN

GESLO 2: KAPITAL

2. naloga

Poveži slike s trditvami, od zgoraj navzdol in kasneje na desno:

Slika 1: 49. člen: Zagotovljena je svoboda dela. Vsakdo prosto izbira zaposlitev.

Slika 2: Sindikat je organizacija delavcev, ki se borijo za svoje pravice in primerne delovne razmere.

Slika 3: Plačilna lista

Slika 4: Borza je prostor, kjer prodajajo delnice.

Slika 5: Intelektualna lastnina je lastnina, ki je produkt človeške pameti in ustvarjalnosti, kot so izumi, glasbena, literarna dela in podobno.

Slika 6: Mestni park je javna lastnina, ki jo lahko uporabljajo vsi prebivalci mesta.

Slika 7: S trdim delom in skrbnim varčevanjem si posameznik skozi življenje lahko ustvari kapital.

Slika 8: Javni zavod, ki ga ustanovita občina in ministrstvo za šolstvo.